

VODA IN NJENO DELOVANJE V POKRAJINI

Avtor: Sabina Hriberšek

1. Namen aktivnosti

Učenci se seznanijo z delovanjem vode v pokrajini.

2. Cilji aktivnosti

Učenci:

- naštejejo razlike med reko in potokom;
- se znajo orientirati s karto;
- prepoznajo meander v naravi;
- spoznajo pojem porečje.

3. Ključni pojmi

Reka, potok, meander, porečje.

4. Učna metoda

Terensko delo.

5. Kratka navodila za učitelje ali opis poteka eksperimenta

Učitelj vodi učence po poti ob reki in potoku. Ko pridejo do table se ustavijo in rešijo 1. in 2. nalogo. Nato se sprehodijo vzdolž reke in poiščejo primeren meander. Tukaj rešijo nalogo 3, 4 in 5. Učitelj nadzira delo učencev in jim pomaga, če rabijo pomoč.

6. Pripomočki (v primeru, če so specifični npr. eksperimenti)

Barvice, termometer, topografska karta.

7. Stopnja zahtevnosti (naravovarstveni tehnik - A, predšolski otroci - B, učenci - C, dijaki drugih srednjih šol - D)

1. in 2. naloga sta primerni za stopnjo B in C, vse ostale za C.

8. Dodatna literatura oz. viri in literatura

Povzeto po: Ivanšek, D., Spoznavanje domače pokrajine. Priročnik za učitelje. Rokus, Ljubljana, 1999, str. 16-19, .

Ali veš...

- da Američani dnevno porabijo povprečno 425 litrov, Evropejci 200, Palestinci 70 in Haitijci 40 litrov vode;
- če je poselitev redka, lahko vsaka individualna hiša ali manjše naselje postavi rastlinsko čistilno napravo za odpadno vodo; t. i. prečiščeno sivo vodo lahko porabimo za zalivanje, pranje avtomobila ipd
- http://varujmookolje.si/index.php?option=com_content&task=view&id=83&Itemid=120, 14.8.2009

VODA IN NJENO DELOVANJE V POKRAJINI

Avtor: Sabina Hriberšek

1. Na terenu si ogledal reko in potok. V desni kvadrater nariši reko, v levi pa potok. Nariši ju tako, da bo razlika med njima vidna.

Reka

Potok

2. Izmeri temperaturo vode. To storiš tako, da alkoholni termometer pritrdiš na vrvico in ga spustiš v vodo da takšne višine, da boš lahko nemoteno odčital temperaturo. Počakaj 5 minut in odčitaj temperaturo, ko je termometer še v vodi. Rezultat napiši v razpredelnico.

Ko si izmeril temperaturo vode, izmeri še temperaturo zraka. Pri tem termometer pritrdiš na 2 m visoko vejo, grm in počakaš 5 minut. Nato izpolni tabelo.

Temperatura vode (°C)	Temperatura zraka (°C)

3. Reka v ravninskem svetu dela ovinke, sej je njen tok počasen. Zaradi tega tukaj tudi odlaga material, ki ga je nosila s sabo. Na terenu poišči en tak ovinek (meander) in na črto spodaj napiši, kakšen material je ta reka nosila s sabo.

V okvir spodaj skiciraj en tak ovinek ali meander.

4. Pri sebi imaš topografsko karto. S pomočjo opazovanja objektov v okolici na karti določi svoje stojišče. To točko označi s križcem.
5. Reka, ob kateri stojiš, ima tudi svoje pritoke. Na karti z modro barvico pobarvaj vse pritoke, ki se zlivajo v to reko. Ozemlje, iz katerega se zlivajo pritoki v reko ima posebno ime, ki ta ga bo razkril spodnji rebus.

1 2 3 4 ~~X~~ K=Č
 _ _ _

1 2 3 4 X
 _ _ _ _

1 2 3 X
 _ _ _

Slika 1 in 3:

www.ringaraja.net, 14.8.2009.

Slika 2

www.prometna-zona.com/.../007drava_u_dunav.jpg, 14.8.2009.

KRAŠKO DELOVANJE

Avtor: Sabina Hriberšek

1. Namen aktivnosti

Učenci se seznanijo s kraškim delovanjem.

2. Cilji aktivnosti

Učenci:

- opišejo reakcijo med HCl in apnenecem;
- naštejejo kraške pojave;
- opazujejo pokrajino in poiščejo vrtačo.

3. Ključni pojmi

Apnenec, vrtača, uvala, kapniki.

4. Učna metoda

Terensko delo, razgovor.

5. Kratka navodila za učitelje ali opis poteka eksperimenta

Učenci si na poti poiščejo apnenčaste kamne. Ko pride skupina do table, učitelj vzame HCl in kane kapljico le ta na kamen vsakega učenca. Učenec pri tem opazuje reakcijo in reši 1. nalogo. Nato se loti reševanja 2. naloge. Učitelj nato pelje učence dalje po poti, ki jih bo vodila do vrtače. Sledi razgovor med učenci in učiteljem o vrtači. Učenci tu rešijo 3. nalogo.

6. Pripomočki (v primeru, če so specifični npr. eksperimenti)

Barvice, HCl, apnenec.

7. Stopnja zahtevnosti (naravovarstveni tehnik - A, predšolski otroci - B, učenci - C, dijaki drugih srednjih šol - D)

C.

8. Dodatna literatura oz. viri in literatura

Povzeto po: Ivanšek, D., Spoznavanje domače pokrajine. Priročnik za učitelje. Rokus, Ljubljana, 1999, str. 19, 20.

Ali veš...

- da v ljudskem jeziku kras pomeni golo , kamnito zemljišče (www.drustvo-dugs.si/ucitelji/.../Kra%9Aki%20pojavi.ppt, 14.8.2009).
- da so Škocjanske jame svetovna UNESCO-va dediščina.

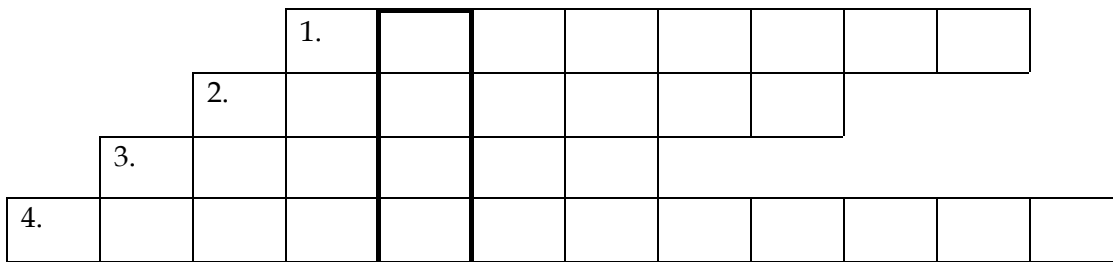
KRAŠKO DELOVANJE

Avtor: Sabina Hriberšek

1. V naravi poišči manjši apnenčast kamen. Nato opazuj, če pride do reakcije, ko bo učitelj nanj kanal kapljico HCl. Opiši, kaj se je zgodilo.

2. Reši križanko. Rešitev, ki jo boš dobil je slovenska pokrajina med Vipavsko dolino in Tržaškim zalivom.

1. Pojavljajo se v kraških jamah. Lahko rastejo iz tal ali iz stropa.
2. Majhne globeli skledaste ali lijakaste oblike.
3. Več 100 metrov široke globeli.
4. Cerkniško jezero je _____ jezero.

3. Za kraško območje so značilne vrtače. V okvir nariši primer ene od teh.

